

De kikker in de poel

De kikker in de poel

Ivan De Vriendt

Roman

2021

Beefcake Publishing

Woord van de schrijver

Begin februari 2018

Nee, een uitgesproken bucketlist heb ik niet in de herfstdagen van mijn leven. Ik doe niet mee aan dergelijke door de media opgelegde flauwekul. Ten minste één keer in je leven een cruise richting Scandinavische landen? Een restaurantbezoek aan Hof van Cleve? Om trendy te blijven: het uitlopen van een heuse marathon? En dan? En toch, als ik er een zou hebben, dan zou het schrijven van een boek zonder meer op de eerste plaats prijken. Maar zo blijkt, dat is *'gene kattenpis'*.

Technisch gezien zijn er maar weinig moeilijkheden. Het is gewoon een kwestie van doen. Wil je echter kwalitatief niet met de billen bloot gaan, dan wordt het aanreiken van deftig leesvoer toch wel een vereiste. Heb je iets, maar klapt de lezer na tien bladzijden het boek met een diepe zucht weer dicht? Dat kan na de vele uren hard labour en ja, zélfslapeloze nachten, toch de bedoeling niet zijn.

Hier al leg ik het belangrijke verband tussen lezer en schrijver, hier stip ik al aan dat de lezer naar de mond praten (schrijven) een aanlokkelijke houding is om ten minste te worden gelezen. Grote vraag, hoe sleur je de man of de vrouw die kennisneemt van je tekst mee tot het einde van je boek?

Aangrijpend verhaal, leest soepel, onderhoudend, maakt nieuwsgierig, sterke spanningsboog: stuk voor stuk mooie formuleringen die een bevredigend resultaat bevestigen, maar het moet er dan wel allemaal in zitten hè!

Er zijn ook grenzen. Begeef ik me op het autobiografische pad, dan ben ik helemaal niet bereid mezelf zomaar verregaand bloot te geven. Komen we onder meer bij liefde, seks of politiek dan mag ik in gedachten wel iets moois in petto hebben, alles recht voor zijn raap zomaar in geuren en kleuren aan 't papier toevertrouwen is toch nog een ander paar mouwen.

Kwaliteit is vanuit het standpunt van de schrijver erg moeilijk te controleren. Hij weet immers, door het aanroeren van de eigen encyclopedie in zijn hoofd, (hopelijk) steeds perfect waarover het gaat en welke bedoelingen er mee spelen in zijn woorden en zinnen. Terwijl hij in de waan verkeert dat hij goed bezig is, is het niet ondenkbaar dat de lezer zich in een doolhof van beweringen bevindt en door de bomen al lang het bos niet meer ziet.

Steeds moet je als schrijver een evenwicht vinden tussen enerzijds het kwijtraken van je ei en anderzijds het oplopende gevaar dat de lezer de essentie verloren is of in 't slechtste geval zelfs veelzeggend met de hand tegen het voorhoofd tikt.

Hier zit mijn uitdaging. Vanuit een relatief kleine leefwereld, vanuit een schijnbaar magere kennis, met zin voor 't boerenverstand en de logica, de lezer meenemen in een verhaal.

Een meer dan vijftig jaar oud diplomaatje A3 en achtereenvolgens – hopelijk in de goede volgorde – de jobs van meubelmaker, fabrieksarbeider, andermaal meubelmaker maar dan op zelfstandige basis, – schrik niet – kolenhandelaar, vrachtwagenchauffeur en als laatste tien jaar klusjesman in een psychiatrische instelling, geven maar weinig blijk van de intellectuele kennis die zou moeten aangeven dat er in die intussen van zijn pensioen genietende zestiger ook nog een schrijver huist.

En uiteraard, als gevolg van een dergelijke levensloop: geen geschiedkundige documentaire, geen ingewikkelde misdaadroman, geen historie die zich ergens in een ver land afspeelt, geen door-dravende afdaling in de diepere catacomben van de hersentjes.

Dit alles geeft aan dat de vijver waaruit ik mijn inspiratie dien te halen niet al te groot is. Maar het mag geen excuus zijn. Is het niet zo dat achter elke familie, elke man of vrouw, elke op 't eerste gezicht onschuldige ontmoeting, een verhaal kan schuilen dat wel twee boeken kan opleveren?

Goed, zullen we er aan beginnen?

Ergens op een zomerse voormiddag in juni 2018, zo lang is het al geleden...

“Schrijven is schrappen,” zei de man, mijn buurman van wie ik veronderstelde dat hij een begenadigd iemand was met een vrij goed schrijverstalent. Ik had zijn boek gelezen en moest schoorvoetend toegeven dat sommige alinea’s getuigden van bijzondere, bijna poëtische omschrijvingen die de lezer op een directe manier meesleurden in een verhaal dat zich voornamelijk afspeelde in het hier en het nu.

Misschien is het, als je dan toch twijfelt aan het eigen talent, ten stelligste af te raden werken van anderen te lezen. Steek je daar een Gerard Reve of een Paolo Giordano tussen, dan is het hek helemaal van de dam. Let je niet op, dan brengt dergelijke hoogstaande lectuur je in een sfeer waarbij zelf iets aan het papier toevertrouwen zelfs niet meer zou mogen.

“Schrijven is schrappen,” zei de man aan wie ik enkele dagen tevoren vol twijfel, met bevende handen een eigen werkje van een twaalftal bladzijden over een zekere Marc had overhandigd. Zijn oordeel kon weleens beslissend zijn voor mijn bucketlist.

De genadeslag kon twee kanten op. Of nee, één kant: die van de afkeuring. Hij wist dat ik zijn boek had gelezen. Mijn hersenspinsels goedkeuren, zelfs hoger inschatten dan zijn boek? Dat kon hij hoe dan ook niet maken. Dus: typfoutje hier, *dt*-foutje daar...

“Dergelijke kemels worden in het schrijversmilieu niet getolereerd!”

Bovendien, er wordt al zoveel aangeboden aan de mensen die beslissen over wat er al dan niet op de boekenmarkt terecht komt. Dé uitgevers weten na het lezen van één A-viertje welk vlees ze in de kuip hebben en zijn meedogenloos!

“Wat is uw doel?”

Vooraf had ik me krom gefilosofeerd over deze vraag en nu, nu ze gesteld werd, kreeg ik plots het gevoel dat mijn mond vol zat met zand.

“Een uitgever vinden voor wat misschien hooguit kan worden bestempeld als ‘goed’? Vergeet het!”

Bovendien kwam ik bij hem om een professioneel oordeel te aanhoren over mijn tekst, die ik hem bij de voorstelling van zijn boek had overhandigd. Die tekst zou moeten doorgaan als een aanzet voor een aanzet voor een waarachtig boek. Na wel een maand getokkel op mijn computer smeekte ik om bevestiging van mijn kunnen.

Kan ik, zoals anderen het hebben voorgedaan, via minieme gebeurtenissen en weinig verhaal tot te pruimen leesvoer komen? En indien niet: wat mankeert er dan aan mijn schrijverij?

“Gelezen worden. Jaja, gelezen worden... Dus dan toch de stille wens voor een boek?”

Ach ja, steeds maar op je eentje ellenlange verhalen, half autobiografisch gelul, eigenzinnige standpunten en zelfs voorspellingen over de onzekere toekomst van onze aardbol in je computer stoppen, met als enige lezers je vrouw en hooguit een verre vriend, die je dan nog onder voorbehoud in vertrouwen neemt, wordt na zekere tijd wel zeer zinloos.

Daar zit je dan met een onoverzichtelijke woordenbrij die je in een of andere depressieve bui via enkele muisklikken voor eeuwig kunt doen verdwijnen in de *cloud*. Daar is alvast ruimte genoeg voor je nooit uitgebrachte gezwets.

Dat ik het boek van de buur, zelfs na twee keerlezen, nog steeds een ingewikkelde bedoening vond, kon of durfde ik hem niet meer te zeggen.

Bovendien bemerkte ik dat hij nogal krampachtig te werk was gegaan met de seksscènes, die her en der op een bijna ritmische wijze waren neergepoot. Die waren er waarschijnlijk achteraf om

de zoveel bladzijden tussendoor gesmeten om het boek dan toch wat gewicht te geven. Door streekgebonden benamingen uit het Meetjesland te gebruiken, probeerde hij ook wel wat belangstelling te winnen.

Deze technieken ‘*truken van de foor*’ noemen?

Verder dan de hal van zijn woonst was ik nooit geraakt. Een dergelijke opmerking zou wat we nog net een vriendschapsrelatie tussen twee mensen met dezelfde hobby konden noemen, doen overhellen richting uiterst ongemakkelijk.

“*En dat in mijn huis? Eruit!*”

Ander onderwerp...

Inderdaad, anders dan andere kunstvormen is schrijverschap meedogenloos. Hoe dat komt? Een kunstschilder kan zijn werk via veel onsamenhangend gelul mooi noemen, een beeldhouwer zet een creatie, met de medewerking van een of andere politieke vriend, vol trots op de zeedijk en wordt er zelfs nog rijkelijk voor beloond.

Om nog maar eens iets te noemen: een architect zet de zogenaamde ‘*Schaapstal*’ in ’t midden van de stad Gent neer en zorgt zelfs vele jaren later nog voor eindeloze controverses. Wat betekent mooi of lelijk binnen zulke kunstvormen?

Maar, wie schrijft wordt op een barbaarse manier getaxeerd op kwaliteit... of toch niet helemaal. Het helpt als hij of zij van een zekere komaf is of één of ander diploma uit de jezuietenschool kan voorleggen, als hij of zij ten dienste van het boek via een opvallende levenswandel in onze op sensatie beluste maatschappij rondhuppelt, als hij of zij via een of ander schandaaltje het certificaat ‘*Bekende Vlaming*’ heeft verkregen. Het helpt!

Gelukkig, over deze kwestie waren we het eens, mijn buurman en ik. Geen van ons beiden was bereid dagdagelijks ‘*den onnozelaar*’ uit te hangen om aan een gedurfde, deels autobiografische schrijverij steun te verlenen.

De manier waarop een Herman Brusselmans dit op een onnavolgbare wijze doet? Daar hadden we allebei nog niet in de verste verte zin in.

Ik ken een Nederlander die rond zijn zestigste een misdaadverhaal, een verre van slecht boek, uitbracht via een op zekerheid spelende uitgeverij.

Contract... De eerste paar honderd boeken zelf afnemen als je blijft... Je kunt het!

Resultaat? Een overaanbod van dergelijke verhalen, gecombineerd met een krakkemikkige reclamecampagne van de uitgeverij, zorgde ervoor dat er jaren nadien nog steeds enkele dozen onaangeroerde boeken op de gang van zijn kleine appartementje stonden. Zelfs de financiële kater die je aan een dergelijk avontuur overhoudt, zou je nog kunnen incalculeren met de gedachte dat je toch eens *'je goesting hebt gedaan'*.

Helaas echter, ik en met mij nog anderen van de schrijversclub waarin we in die tijd beiden actief waren, ervoeren onze Nederlander vanaf dat moment als een cynische, zwartkijkende man die zelfs de eigen schrijverscapaciteiten, die absoluut aanwezig waren, op een hardnekkige manier de grond in boorde. Zó verregaand kan een gemiste erkenning dragen.

De gelijkgestemde mening over deze problematiek van het schrijverschap deed deugd, maar bracht me uiteraard ook niet dichterbij mijn verlangen tot het invullen van die bucketlist.

Om groot onheil te vermijden was er dus de vraag hoe het zat met de kwaliteit van het geschrevene. Vanuit vele vooringenomen eigen standpunten was ik bij mijn buur op zoek naar bevestiging, moest hij, als mijn schrijversvriendje met de jarenlange ondervinding, me op het goede spoor zetten. Eén enkel mens kreeg de verantwoordelijkheid toegeschoven over mijn toekomst als schrijver.

'Schrijven is schrappen' is een vertrouwde uitspraak, een zinnetje dat ik wel vaker heb gehoord maar... wanneer ik het 5248 woorden tellende eerste hoofdstuk van *'Marc'* las, een hoofdstuk dat dan toch zou moeten uitgroeien tot een soort roman, dan vond ik na tien

keer herlezen en evenveel keren aanbrengen van kleine wijzigingen, geen enkele alinea waar ik de hakbijl wilde in zetten.

1

Zijn raam, drie hoog, kan mits enige fantasie geïnterpreteerd worden als een grote flatscreen, maar dan z'n tijd helemaal vooruit, in een perfecte 3D-kwaliteit. Buiten is er een kleine najaarsstorm aan de gang. Voor hem lijkt het wel een stomme film te zijn, een herfstscenario ondersteund door zijn meer dan degelijke muziekinstallatie. Die staat behoorlijk luid en klinkt glashelder en zuiver. Zangeres Aretha Franklin heeft zonet '*I Never Loved a Man*' via haar uitstekende soulstem de kamer in geslingerd. Hij hoort het nauwelijks.

Het is behoorlijk druk in de straten. De rotonde waar hij op toeziet is een in tegenwijzerzin gaande draaikolk van steeds af en aan rijdende auto's. Het is geen mooi verkeersplein. De poging om er een creatief kunstwerkje van te maken, is blijven steken bij een slordig ogend haagje dat nu vol zit met voornamelijk afgevalen bladeren en plastic zwerfvuil.

De bladeren zijn afkomstig van enkele kastanjabomen van even verderop. Die bomen tonen hem, reeds halfnaakt, dat de winter in aantocht is, maar ook dat er vrij veel wind is.

Dit is ook te zien aan het reclamepaneel dat nu op een totaal andere manier om aandacht schreeuwt. Het hangt zo te zien nog maar met één vijs vast en wappert zwiepend boven het voetpad hevig heen en weer. De voetgangers stappen er – zich van geen kwaad bewust – onderdoor, zoeken diep voorovergebogen hun weg doorheen de straten van de stad. Omdat er hier en daar eentje tussen loopt met een open paraplu, weet Marc dat het ook nog stilletjes aan het regenen is, maar dat had hij ook al afgeleid uit de talrijke af en aan rijdende auto's. Hun ruitenwissers zorgen tussendoor voor de nodige zichtbaarheid.

Het reclamepaneel, toch nog voorzien van weliswaar knipperend neonlicht, vertelt hem dat wit nog witter kan zijn dan wit.

Zucht... Het is zaterdagmorgen halfnegen. Radio 1 slaagt er niet in hem weg te lokken van deze taferelen. Het tutterige verhaal van een dametje dat iets doet met soep en balletjes dringt niet echt tot hem door.

Er is op de rotonde een klein ongeluk gebeurd. Een tienermeisje heeft met haar fiets een mooie auto van een duur merk geraakt. Of is het andersom? Even voorbij de rotonde staat de chauffeur haar meedogenloos uit te kaffen. Zijn lichaamstaal spreekt boekdelen. Het tienertje krijgt gelukkig steun van misschien wel een ooggetuige. Een norse veertiger, een bouwvakkerstype, komt tussenbeide. Plots gaat het er een stuk beschaafder aan toe. Maatpak bindt in.

Marc kijkt ernaar, maar ook dit schouwspel is niet krachtig genoeg. Tussen het zicht op de straat en het geluid van zijn achterliggende leefruimte is er een gegeven, een *'weert'* die elk gevoel tegenhoudt. Hij omklemt de mok, nog half gevuld met koffie, zodanig stevig dat zijn knoken wit zijn. Er zit spanning in de stil lijkende figuur voor het raam. Zware gedachten werken als een pantser tegen al wat hem zou moeten bereiken.

Achterin staan bananendozen, reeds een drietal dagen, half uitgepakt te wachten op actie. Drie futloze dagen. Al zijn bezittingen konden met behulp van het busje van een zeldzame vriend in één keer overgebracht worden naar de kleine studio.

Marc is moe, zeer moe, maar hij moet verder.

Nu regent het harder. Op het raam trekken grote druppels water samen om dan via kronkelig gevormde riviertjes koers te zetten naar beneden. Meer toeval bestaat niet: T Bone Burnett zingt *'River of Love'*, vol overgave en gevoel voor dramatiek. Het is alsof de treurwilg in de tuin van de overbuur het ook hoort en zijn lange afhangende takken voor dirigent laat spelen.

Even boven de vijftig en zo ver staat hij dan in het leven...

Negen uur. De spreekwoordelijke muren komen op hem af. Hij besluit ondanks de regen toch de stad in te gaan. Buitenkomen zal hem misschien even wegnemen uit de ontgoochelende realiteit waarin hij is terechtgekomen.

Regenjas, geldbeugel, tramkaart, wegwezen... Toch nog wat geluk, het is gestopt met regenen. Een vijftal minuutjes stappen brengt hem bij de tramhalte.

De jongeman vóór hem – versleten sportschoenen, versleten jeans, overjas met printmotief van een of andere heuvymetalband – is wat leeftijd betreft waarschijnlijk maar net twintig.

Hij heeft plaatsgenomen op de leuning van een bank. Zo zal hij, denkt Marc, ook op de tram wachten. Waar komt die ergernis toch vandaan die in zijn gelaatsuitdrukking verscholen ligt? Hij beantwoordt Marcs vriendelijke *‘ook-een-goedemorgen’* met een blik alsof het er net naar stront is beginnen ruiken.

Hoe zullen we hem noemen? Jens? Ja, Jens heeft er duidelijk de pest in. Het is nu al de tweede keer dat hij op de grond spuwt. Hij tokkelt wat op zijn smartphone en friemelt het ene oortje nog wat dieper in zijn oor. Meewarig volgt Marc zijn bewegingen, denkt even niet meer aan de werkelijkheid om hen heen. Zal Jens binnen enkele jaren werken voor zijn pensioen? Tjongejonge... dergelijke indrukken doen hem twijfelen.

De tram laat wat op zich wachten. Dat heeft Jens ook al laten merken. Een zenuwachtig kijken op de gsm en het daarna met een diepe zucht overschouwen van de omgeving geven blijk van ongeduld. Na een laatste slok cola wordt het lege blikje achteloos in de hoek van het tramhokje gekegeld. Marc durft, net als de andere wachtenden, niet te reageren... Het is nog gebeurd dat een verantwoorde terechtwijzing meteen overslaat in een regelrecht handgemeen. Hij wacht, net zoals de anderen.

In de verte zien ze een meisje aankomen. Met kort rokje. Ook dat nog. Hoe dichterbij ze komt, hoe mooier ze wordt. Wat kan jong zijn ook mooi zijn. Ze huppelt Marc voorbij en stort zich op Jens die niet eens de moeite doet om van de bank af te komen. Hij begroet haar met een tongzoen die gepaard gaat met een verveelde oogopslag, zonder enige vorm van emotie. Zij, het meisje dat Marc nu al *‘dom blondje’* durft te noemen, bedelt duidelijk om wat meer liefde en genegenheid. Die krijgt

ze niet, daar dergelijke sentimenten niet cool zijn in de leefwereld van *'ikke en al de rest kan stikken'*.

Luttele minuten later komt de tram aan. Jens veert overeind en stapt samen met dom blondje op de tram. Er zijn nog veel plaatsen vrij. Toch zoekt hij het achteraan. Daar aangekomen gooit hij zich in een van de mooie zetels, om vervolgens zijn voeten zomaar te rusten te leggen op de bank voor hem. Dom blondje probeert er nog iets gemoedelijks van te maken door zich dicht tegen hem aan te vlijen. Dat lukt niet.

Zeker niet wanneer de tramchauffeur met krachtige stappen naar achteren komt om Jens erop te wijzen dat voeten op de bank gelijk staat met de kleinst mogelijke straf: het onmiddellijk weer verlaten van de tram. De moedige man, gelukkig een kloeke kerel van om en bij de honderd kilo, straalt genoeg gezag uit. Jens verlaat weliswaar morrend de tram. Dom blondje dartelt gedwee met hem mee.

Het voorval heeft Marc wel getroffen. Terwijl even later de huizen en het landschap als een film aan het raam voorbischuiven, denkt hij aan Jens en de povere basis waarop mensen als hij teren om er in dit leven toch nog iets van te maken. Vooral het respectloze oneerbiedige gedrag tegenover al wat er is, zindert na. Wat gaat er om in zo'n kop? En dat meisje dan. Wie zal haar toeschreeuwen dat een relatie met een dergelijk iemand eindigt in kommer en kwel? Welke beweegredenen binden haar jeugdige schoonheid vast aan zijn klungelige, tegen alles en nog wat protesterende arrogantie?

De tot stilstand gebrachte tram, gevolgd door het krijsende geluid van de openklappende deuren, brengt Marc weer bij het dagdagelijkse.

De zon doet haar best om het boeltje droog te maken. Bij enkele plassen in het versleten wegdek zal dit niet lukken. Iedereen is haastig, alsof de dag straks voorbij is. Het is nochtans nog geen tien uur in de voormiddag.

Marc besluit, ondanks dat dit een halfuurtje stappen betekent, eerst het park aan te doen. Daar aangekomen tracht hij op een bank orde te schep-
pen in zijn afgematte geest.

Vóór hem draait de verharde weg in een mooie lus richting cafetaria. Enkele eenden zwemmen rond in een kleine vijver. Ze lijken te wachten op een of andere senior met kleinkind en broodzak. De meerkoeten zijn banger van karakter en vinden een veilige plek onder de laaghangende takken van een treurwilg.

Schoonheid is deels afhankelijk van 't gemoed.

Het is dan wel al najaar, en alles ligt er een beetje verwaarloosd bij, maar onder meer het prachtig gerestaureerde parkhuis, een stille getuige van de vroegere art-nouveaustijl, verdient toch wat meer respect. Marc wil de rust van de omgeving nog even vasthouden, liefst voor hem alleen, of dan toch slechts delen met de enige andere stiltezoeker, een oude man met zijn witte, liefallige hondje aan de lijn. Zijn enige vriend?

Hij tuurt doelloos in de verte, richting het bruggetje over de vijver.

Aha, een dame heeft wat oud brood meegebracht voor de eenden. Die vechten het met elkaar uit wie de beste brokjes kan bemachtigen. Oorlog in het park dankzij het dametje. Ook hier de wet van de sterkste. Hier, waar nu vrede heerst, hier waar Marc diep ademhalend zoekt naar evenwicht.

Een viertal koolmezen probeert hem mee te nemen in hun zenuwachtige heen en weer gevlieg, vanaf hun veilige boom naar trosjes voer en terug. Hun enthousiasme staat in schril contrast met zijn donkere gedachten. Toch tonen ze hem hoe het moet. Vooruit! Vooruit denken! Weg met de zorgen, leef, leef, leef!

Marc ziet geen schoonheid, ziet geen kracht, ook niet in de boomtakken van de enorme beukelaar of het kunstige metselwerk van zeldzaam geworden, zogenaamde stielmannen. De propvolle vuilnisbak, met eromheen enkele lege colablikjes, valt hem meer op. Kritiek op de samenleving, op de werking van de stadsdiensten, op de verloedering van wat mooi kan zijn, vult zijn hoofd waar het al volop winter is. Grijs, grijs en nog eens grijs...

Hij stapt op en wandelt nog even door. Hij bemerkt te laat dat er een jogger aan komt gestormd. Die roept hem iets toe, maar hij verstaat het niet. Het zal we iets onvriendelijks geweest zijn.

“Ook een goedemorgen!”

Hij heeft nog ruim de tijd om voor de middag een kop koffie te bestellen in de enige cafetaria die het Stadspark rijk is. Marc neemt plaats aan het raam, waar hij zowel buiten als binnen het boeltje kan overzien. Binnen oogt alles, zoals dat wel vaker gebeurt bij openbare gebouwen, een beetje afgeleefd en versleten. Dat heeft misschien ook wel te maken met de al of niet vrijgekomen budgetten om dergelijke zaken draaiende te houden. Er ontbreekt bij het personeel bovendien meestal een zin voor eigen initiatief en inzet om er iets moois van te maken.

De dame die zijn koffie zet is er een sprekend voorbeeld van. Slonzig? Ja, enkel zo kan Marc haar omschrijven. Onvriendelijk omdat ze, ondanks dat het er vrij rustig is, geen tijd neemt voor een kleine babbel? Nee, dat niet, hij heeft zelf ook geen behoefte aan wat oppervlakkig getater over het weer.

Enkele klanten een eindje verderop vertonen eveneens uitgeblust gedrag. Vooral de moeder met dochter en kleindochter zijn prototypes voor deze setting. Nee hoor, Marc wil helemaal niet uit de hoogte doen, maar het is ó zo typerend en voorspelbaar dat deze mensen net hier zitten. Als de slonzige dienstster plots komt aanstormen met drie grote borden friet met frikadellen, weet hij al bij voorbaat dat meer dan de helft van die troep in de afvalbak zal belanden.

Ach, wat is dan het verschil? Grootmoeder weegt zeker honderd kilo en heeft al hulp nodig bij het overeind komen en moeder, ja deze met de openstaande blouse en zicht op een enorme Dolly Parton-decolleté, mag gerust veertien dagen op een onbewoond eiland zitten, ze zou nog niet verhongeren. Kleindochter zit er verveeld bij. Haar vermoeide ogen zijn geen ogenblik weg te slaan van het kleine schermpje van haar smartphone waar ze zo te zien een verslavend spelletje op speelt.

“*Moeder, waarom leven we?*”

Gelukkig, de koffie is lekker en Marc heeft alle tijd om nog wat voor zich uit te staren. Laat dit voorlopig maar 't voornaamste zijn. Binnen enkele tellen zal hij de drukte van de stad in trekken, door een heen en weer lopende mensenmassa, langs getoeter van auto's rode lichten en zebrapaden waar schuw rondkijkende moeders hun rechten als voetganger afdwingen om hun kroost richting warenhuis te loodsen. Hoe kunnen enkele honderden meters zo'n andere wereld opleveren? Stads-park: relatieve rust. Stadscentrum: zenuwachtig gekrakeel...

Zoals verwacht heeft vooral het jonge delletje na twee keer prikken in het eten op haar bord meteen meer aan haar cola dan aan dat wat ze in de cafetaria dan toch als '*eetbaar*' op het menu durven zetten. Marc houdt aan dergelijke taferelen alvast geen hongerig gevoel over. Hij merkt wel hoe het meisje in de zogenaamde puberteit verkeert. Dat uit het Latijn geleende woord '*pubescere*' zou iets betekenen in de zin van '*met haar bedekt*'. Tegenwoordig is het zowat een modewoord geworden. Het verleent dergelijke figuurtjes als 't ware het welbepaalde recht om zich onverantwoord te gedragen.

Moeder en grootmoeder doen ieder op hun manier hun best om er iets gezelligs van te maken. Kleindochter slaagt er echter in met een door-gedreven eigenzinnigheid de boel al van bij het eerste kiempje van eventuele blijdschap om zeep te helpen.

Met een boze blik, alsof het de schuld is van haar vermoedelijk uit China afkomstige smartphone dat ze het spelletje heeft verloren, weigert ze elke vriendschappelijke benadering die haar oma, die vast wel wat genegenheid kan gebruiken, onderneemt. Zou die nu op haar beurt denken aan de welverdiende kletsen op de billen die dat krenge in de kinderjaren nooit heeft gekregen?

O, zelfs de zogenaamde pedagogische tik mag al niet meer in deze moderne tijden. Wel, de resultaten zijn dagdagelijks te zien in het straatbeeld. Dergelijke mensjes vertikken het onder meer nog eens iemand vriendelijk te groeten. In hun cocons zijn het verwaande egoïstische nestjes die denken dat zij het centrum van de wereld zijn. Moeten die straks op hun beurt de wereld voorzien van kinderen?

Ach, Marc beseft ook wel dat zijn blik op dit alles grotendeels beïnvloed wordt door zijn eigen ik die niet goed in zijn vel zit, maar toch, als er welbepaalde waarden verloren gaan, dan kom je automatisch terecht in een steeds meer verloederende maatschappij, niet?

Eerder toevallig besluiten hij en ‘*de familie dik*’ hun dag op hetzelfde ogenblik verder te zetten. Ze zijn amper buiten of de dames lopen alle drie met een sigaret in de mond. Jaja, ook de jongste, die volgens de schatting van Marc waarschijnlijk nog geen zestien is, trekt de rook binnen tot in de verste uitlopers van haar longen. Zo moeder, zo dochter?

Nochtans zouden ze beter moeten weten. De moeder probeert dan wel met te veel make-up haar grauwe rokersgezicht te camoufleren, dat lukt al niet meer helemaal. En grootmoeder? Die is waarschijnlijk wegens kortademigheid reeds veel te vroeg in een elektrische rolstoel beland. Haar dokter zal er wel voor gezorgd hebben dat dat tuig via de ziekteverzekering betaalbaar werd. Zo draait uiteindelijk de gemeenschap op voor haar verslaving.

In de stad is een broodjeszaak, nu ja, was een broodjeszaak waar je jaren geleden iets kon kopen voor een goede prijs. Zou die er nog zijn?

Ze is er nog, deels verbouwd en met andere uitbaters. Het feit dat Marc een beurtnummertje moet nemen, stemt hem vertrouwensvol over wat de kwaliteit betreft. Zo heeft hij ook rustig de tijd om zijn keuze te maken.

Hij bestelt een broodje préparé en neemt er ook nog een cola bij. Er is wel plaats vrij om alles ter plekke te verorberen, maar hij besluit toch nog een stukje te stappen en even verder vanaf een bankje het stadsgewoel gade te slaan.

Een auto van een duur merk parkeert zich deels op het fietspad. De zwarte man die uitstapt is gekleed in een elegant maatpak. Lap, daar heb je dat vooroordeel. Een pooier? Een luiestik die genietend van onze sociale zekerheid profiteert? Een dief? Een drugsdealer? Waarom kan Marc niet gewoon bedenken dat het een man is die het via een degelijke scholing en hard werk wat verder geschopt heeft dan hijzelf?

Nochtans doet hij zijn best niet racistisch te zijn maar, zolang hij bepaalde mensen al op voorhand in hokjes stopt, moet hij ruiterlijk toegeven dat vooroordeel en veroordeling in hem huizen. De andere moet hem eerst het tegendeel kunnen bewijzen zodat er misschien alsnog ruimte ontstaat voor de objectieve benadering waar iedereen recht op heeft.

Goed, laten we het op pooier houden dan. De pooier betaalt via zijn smartphone voor zijn parkeerticket en alsof hij gedachten kan lezen kijkt hij Marc eventjes hooghartig aan.

Hij die maar nauwelijks overweg kan met die nieuwe technologie, hij die zelfs geen auto heeft, wordt op die manier op zijn plaats gezet, maar een fluisterend stemmetje klampt zich, al is het maar om wankelend overeind te blijven, aan zijn eigenzinnige vooroordeel. Met enige agressiviteit kijkt hij met een ruk de andere kant op.

Als even later de stadspolitie een bekeuring uitschrijft voor het parkeren op het fietspad, voelt Marc enige voldoening opborrelen. Er is toch nog gerechtigheid!

“Marc toch, wat ben je bij momenten een zielig ventje.”

Ook die gedachte smeekt om zijn aandacht.

Het komt erop neer dat hij niet volledig de baas is over wat er allemaal in die lastige kop van hem huist. Diep vanbinnen wil hij niet zo zijn. Diep vanbinnen wil hij openstaan voor mensen van een andere cultuur, maar als zelfs Nederlanders door hem in welbepaalde vakjes worden gedwongen, als elke beoordeling van wie dan ook stoelt op het pessimisme dat doorheen de jaren zijn brein heeft doordrongen, dan wordt het wel een beetje moeilijk.

Neem nu bijvoorbeeld de Russen. Door de Koude Oorlog, waarmee Marc is opgevoed, heeft die bevolking op zijn zachtst gezegd geen al te beste plaats verworven. Anders dan tegenover de Amerikanen is er steeds een wantrouwen aanwezig bij Marc.